

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/654)

T.C.

Başbakanlık

Muameleler Genel Müdürlüğü

Tevfik Müdürlüğü

Sat : 71 - 1279

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında olan Bakanlar Kurulunca 22 . XII . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarisının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçesine ek ödenek verilmesi hakkında Kanun tasarı gerekçesi

Bütçe yılının 4 . VI . 1949 günlü ve 5419 sayılı Kanunla Ocak ayından Mart ayına çevrilerek Ocak ve Şubat 1950 aylarının 1949 yılı Bütçesine eklenmesi dolayısıyla Vakıflar Genel Müdürlüğünün bu aylara ait giderlerine karşılık olmak üzere alınması ek ödenek için düzenlenen Kanun tasarısi ilştirilerek takdim kılınmıştır.

Bu tasarı düzenlenirken yapılan incelemede bazı tertiplerdeki ödenek bakiyelerinin Şubat/1950 sonuna kadar tahakkuk edecek ihtiyacı karşılayacağı anlaşıldığından bu tertiplere bir şey istenilmemiştir.

Bazı tertiplerdeki bakiyelerin bir miktar ödenek daha ilâvesi halinde Şubat/1950 sonuna kadar yetisecek durumda olmalarına binaen bunlara ihtiyaç nispetinde ve ödenek bakiyeleri yalnız Aralık/1949 sonuna kadar yetisebilecek tertiplere 1949 yılı Bütçesindeki ödeneklerinin altında biri nispetinde ödenek istenilmiş bulunmaktadır. Bir kısım tertipler ise Aralık/1949 sonuna kadar olan ihtiyacı bile karşılayamayacak durumda bulduklarından bunlara 1949 yılı Bütçesindeki ödeneklerinin altında birindekî fazla ödenek istenilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Bu tertiplerin adlarıyla 1949 yılı Bütçesindeki ödeneklerinin altında birinden fazla ek ödenek istenilmiş olması sebebi sırasıyle aşağıda arzedilmiştir.

1949 yılı Bütçesindeki ödeneğinin altıda biri Lira	Ocak - Şubat 1950 ayları için istenilen ek ödenek Lira	Fazlası Lira	B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1949 yılı Bütçesindeki ödeneğinin altıda birinden fazla ek ödenek istenilmesi sebebi
5 833	20 000	14 167	5		Emekli ikramiyesi	30 hizmet yılını doldurmuş olmalarına binaen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu mucibince emekliye ayrılacakların tahakkuk edecek ikramiyelerinin karşılanması lâzımgelmesinden;
12 249	119 650	107 401	8		Emekli keseneği kar.	Şimdiye kadar Vakıflar teşkilatında yalnız 493 memur emeklilik hakkından faydalanmakta idi. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile sayısı 4500 ü aşan hayrat hademesi ve 494 hizmetli için de emeklilik hakkı tanınmış bulunmasından;
1 333	6 500	5 167	9		Merkez öteberi giderleri	Ankara'da Anafartalar Caddesinde yeniden yaptırılan iş hanındaki 78 oda, 25 dükkân ve 10 deponun kiraya verilmesi için kanun mucibince yapılması gereken ilânlar için 5 500 lira kadar bir masraf ihtiyar edilmiş olmasından ve aynı zamanda Bütçe Kanununun 5 nci maddesi mucibince açılmakta olan hesabı cari haddinin (300) bin liradan (500) bin liraya çıkarılması dolayısıyla faiz miktarının artmasından;
883	1 800	967	10	1	İller kırtasiyesi	1939 yılı Bütçesindeki kırtasiye ödeneği 5 075 lira idi. Fiyatların bir hayli yükselmiş olmasına rağmen 1949 yılı Bütçesine (5 000) lira ödenek konmuş ve bundan (200) lira kadar bakiye kalmıştır. Bâzi vakıflar idarelerinin 800 lira kırtasiye ödeneğine ihtiyaçları bulunduğu alınan yazılardan anlaşılmıştır. Eldeki 200 liraya karşı 800* liralık bir ihtiyaç tahakkuk etmiş, Ocak ve Şubat ay-

1949 yılı Bütçesin- deki öde- neğinin altıda biri Lira	Ocak -Şubat 1950 ayları için iste- nilen ek ödenek Lira	Fazlası Lira	B.	M.	Ödeneğin çeşidi
--	--	-----------------	----	----	-----------------

333 1 500 1 167 10 3 İller aydınlatması

1 583 5 000 3 417 10 4 İller ısıtması

8 333 9 000 5 667 10 5 İller öteberi giderleri

1949 yılı Bütçesindeki ödeneginin altıda birinden fazla ek ödenek istenilmesi sebebi

ları için de ödeneye ihtiyaç bulunmuş olmasından;

1949 Bütçesine konmuş olan 2 000 lira ödenekten 55 lira bakiye kalmıştır. Bazı vakıflar idareleri Aralık / 1949 sonuna kadar olan ihtiyaçları için 930 lira ödenek istemekte ve bu halin belediye-lerce elektrik ücretlerinin artırılmış olmasından ileri geldiği anlaşılmaktadır. Bu sebeple Ocak ve Şubat / 1950 ayları aydınlatma giderleri de bütçeye mevzu ödeneginin altıda birinden fazla- siyle tahakkuk edeceği cihetle karşılıksız borç olarak devredil- melerine mahal bırakılmadan se- nesi içinde ödenmesinin temini zaruri görülmesinden;

Vakıflar idarelerinin yakacak ih- tiyaçlarının bir kısmı Ekim ve Kasım aylarında cari yıl bütçe- sinden ve bir kısmı Ocak ayında ertesi yıl bütçesinden sağlanmak- ta idi. Buna binaen 1949 yılı Bütçesiyle alınan ödenek tama- men sarfedilmiş bulunduğu cihet- le Ocak - Mart / 1950 aylarına ait üç aylık yakacak ihtiyacının bir an evvel temini lâzımgelmesin- den;

Abidelerin, şimdiye kadar ema- neten yaptırılmış olan onar- ma işleri bu yıldan itibaren açık eksiltme veya kapalı zarf usu- liyle eksiltmeye çıkarılarak is- teklilerine ihale edilmiye başlan- dığından bu münasebetle yapıl- ması kanun icabından bulunan

1949 yılı Bütçesindeki ödeneğinin altıda birinden fazla ek ödenek istenilmesi sebebi	1949 yılı Ocak - Şubat 1950 ayları için istenilen ek ödenek	Ek ödenek	B.	M.	Ödeneğin geçidi	1949 yılı Bütçesindeki ödeneğinin altıda birinden fazla ek ödenek istenilmesi sebebi	
	1.165	3.500	2.334	12	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	ilânların ücreti bir hayli miktara baliğ olarak eldeki ödenekle karşılanamayacağı anlaşılmıştı; Telefonla haberleşmeyi gerektiren mühim işler dolayısıyla bu tertipteki ödeneğin kâfi gelmesinden;
	16.666	40.000	23.334	18	5	Başka her çeşit giderler	Bu tertipteki ödenek vakıf hanlarla apartmanların kışlık kömür ihtiyaçları ve su bedelleri ile umumi yerlerindeki elektrik cereyan bedeli, temizlik, ufak tefek onarma gibi giderlerine karşılıktır. Sözü geçen binaların kışlık kömür ihtiyaçları şimdiye kadar kısmen cari yıl bütçesinden ve kısmen ertesi yıl bütçesine konan ödenekten karşılanmakta idi. Buna binaen 1949 yılı Bütçesiyle alınan ödenekten pek az bir bakiye kaldığı cihetle Ocak-Mart 1950 aylarına ait kömür ihtiyaçlarının ek ödenek alınmak suretiyle sağlanması gerektiğinden;
	12.500	39.000	25.500	24	1	Hayrat aydınlatma ve ısıtması	Şehir ve kasabalarımız elektrige kavuştukça buralardaki camilere elektrik tesisatı yaptırılması ve diğer taraftan ciheti askeriye ve Toprak Mahsulleri Ofisinin işgalindeki camilerin peyderpey tahliye edilerek namazlara açılmakta bulunması dolayısıyla bu masrafın yıl geçtikçe artmakta olmasından;
	5.833	7.000	1.667	24	2	Hayrat döşeme ve öteberi giderleri	Cami ve mescitlerin esaslı temizlikleri için harcanması gereken paralar da bu tertipten ödenmektedir. Bu temizlik bütün halı ve kilimler kaldırılarak çarpılmak

1949 yılı Bütçesindeki ödeneğin altıda birini	Ocak - Şubat 1950 ayları için istenilen ek ödenek	Fazlası	B. M.	Ödeneğin çeşidi	1949 yılı Bütçesindeki ödeneğin altıda birinden fazla ek ödenek istenilmesi sebebi
---	---	---------	-------	-----------------	--

500 1 500. 1 000 29

Artırma, eksiltme ve ihale komisyonları ücret ve giderleri

ve mabedün için siltmek suretiyle yapımında ve arasıra D. T. T. mahkûlî tabii olmaktadır. Önemle ele alınmış olan bu iş bilhassa kış aylarında da devam edilmesi, para ve emek sarfedilerek temizletilmiş olan camii ve mesireleri bu şekilde muhafaza edilmelerinin sağlanması lâzımdır.

Ankara'da Anafartalar caddesinde yeniden yaptırılarak Millî Korunma Kanunu hükümlerine tâbi tutulmaksızın kiraya verilmeleri gereken iş hanındaki büro, dükkân ve depolara kira taksiri için bilirkişilere verilen 400 lira ile satışa çıkarılacak mahkûl emlak kıymet takdir eden tadilat komisyonları üyelerine verilmesi gereken 700 liranın 1949 yılı Bütçesi düzenlenirken derpiş edilmiş olmasından;

Mütevellitler:

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçesinin gider toplamı 7.862.575 lira olup Ocak - Şubat 1950 aylarına isabet eden altıda biri 1.310.429 liradır. Buna karşın 334.654 lira noksanıyla 975.775 lira ek ödenek istenilmiştir.

Gerçi bâzı tertiplere altıda birden noksan ödenek istenilmiş ve bâzı tertiplere ödenek alınmasına ihtiyaç görülmemiş olmasına binaen müfredat itibariyle noksanı 526.442 lira ise de 1. I . 1950 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca Ocak ve Şubat 1950 aylarında ödenmesi gereken emekli keseneği karşılığı için emekli keseneği maddesindeki ödeneğin altıda birinden fazla olarak 107.401 lira ve bütçedeki ödeneklerinin yetişmemesi dolayısıyla bâzı tertiplere yine altıda birden fazla olarak 84.387 lira eklenmiş olması dolayısıyla noksan miktarı 334.654 lira görünmektedir.

Ocak ve Şubat ayları içinde Genel Müdürlüğün kendi kaynaklarından elde edeceği gelir miktarı (858.150) lira olarak tahmin edilmiş ve genel muvazeneden de (380.000) lira yardım yapılması muvafık görülmüştür. Şu suretle gelir toplamı 1.238.150 liraya baliğ olmaktadır. Ocak ve Şubat 1950 ayları için 975.775 lira ek ödenek istenilmiş olduğuna göre gelir miktarı 262.375 lira fazla ise de bu fazla Genel Muhasebe Kanununun 48 nci maddesi mucibince alınmış ve Şubat 1950 sonuna kadar alınacak ödenekler karşılığıdır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/654
Karar No. 21

26 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Başbakanlığın 23 . XII . 1949 tarihli ve 71/1479 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü Ekrem Şahenk ve adı geçen Genel Müdürlüğün yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüldü.

Tasarı, 4519 sayılı Kanunla bütçe yılı başlangıcının Mart ayı başına alınmasından dolayı aynı kanun gereğince 1949 mali yılına eklenmesi gereken Ocak ve Şubat 1950 aylarına ait giderlerin temini maksadiyle hazırlanmış bulunduğu yapılan incelemelerden anlaşılması ve tasarı esas itibariyle komisyonumuzca kabule değer görülmüştür.

Tasarıya bağlı cetvel üzerinde yapılan incelemeler neticesinde istenilen ödenek toplamının 1949 yılı Bütçesinin altında birinden daha aşağı olduğu görülmüştür. Tertip itibariyle yapılan incelemede ise bazı bölümlerde altında birden aşağı ve bazılarında da bu nisbetten fazla ödenek istenildiği anlaşılmıştır. Ancak bu fazla isteklerin, mali yıl başında katıyetle ödeneklerinin tâyini mümkün olmayan ve bu sebeple tertiplerindeki ödeneklerin kifayetsizliğinden veya yıl içinde hizmetlerde vukubulan genişliklerin bu fazlalıklara sebep olduğu ve Ocak ba-

şında yürürlüğe girecek yeni Emekli Kanununun gerektirdiği ödemeler sebebiyle fazla ödenek konduğu anlaşılmış ve birer birer alınan izahlar yerinde görülmüştür.

İstenilen ödeneklerin ne suretle karşılanacağı Hükümet gerekçesinde izah edildiğinden burada tekrar edilmemiştir.

Tasarı, yürürlük maddesinde bir değişiklik yapılmak suretiyle cetvelleriyle birlikte aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	
Mardin	Diyarbakır	
R. Erten	I. H. Tigrel	
Bu Rapor Sözcüsü		
Ankara	Amasya	
M. Eriş	A. K. Yiğitoğlu	
Ankara	Bolu	Diyarbakır
C. Gölet	C. S. Siren	C. Ekin
Eskişehir	İzmir	Kastamonu
Muhafifim	S. Dikmen	T. Coşkan
A. Potuoğlu		
Kırklareli	Kırşehir	
K. Doğan	Ş. Torgut	
Niğde	Ordu	Seyhan
R. Gürsoy	H. Yalman	A. B. Yüregir
Urfa		Urfa
A. Akan		E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (975 775) lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Başbakan ve Maliye Bakanı yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı
Ş. Günaltay Başbakan Yardımcısı

N. Erim

Devlet Bakanı Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı İçişleri Bakanı
H. Çakır *E. Erişirgöl*

Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı
N. Sadak *I. R. Aksal*

Millî Eğitim Bakanı Bayındırlık Bakanı

Eko. ve Ticaret Bakanı Sa. ve So. Y. Bakanı
V. Dicleli *Dr. K. Bayazit*

Gümrük ve Tekel Bakanı Tarım Bakanı
Dr. F. Ş. Bürye *Cavid Oral*

Ulaştırma Bakanı Çalışma Bakanı
Dr. K. Satır *Reşat Ş. Sırer*

İşletmeler Bakanı
Münir Birsal

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Ocak 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
1		Aylıklar	
	1	Memurlar aylığı	220 000
	2	Açık aylığı	500
	3	Cami ve mesçit hademeleri vazifesi	318 000
	5	Kaldırılmış tekke ve zaviyeler mensupları aylıkları	470
	6	Kürsü ve cuma vaizleri aylıkları	3 350
	9	İntifa hakkı suretinde maktu olarak tahsis edilecek aylıklar	3 000
		Bölüm toplamı	545 320
2		Ücretler	
	1	Memurlar ücreti	9 100
	2	Hizmetliler ücreti	56 600
	3	Geçici hizmetliler ücreti	10 625
		Bölüm toplamı	76 325
3		Temsil ödeneği	350
5		1683 ve 5434 sayılı kanunlar gereğince verilecek emekli mükarramiyesi	20 000
6		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	
	1	Çocuk zammı	12 300
	2	Yakacak zammı	300
		Bölüm toplamı	12 600
7		Muhafaza ve fen memurlarının hayvan yem karşılığı	430
8		4805 sayılı Kanun gereğince verilecek emekli keseneği karşılığı ile 5434 sayılı Kanununun 14 ncü maddesinin D, F ve J fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	119 650
9		Merkez büro giderleri	
	4	Öteberi giderleri	6 500
10		İller büro giderleri	
	1	Kırtasiye	1 800
	3	Aydınlatma	1 500
	4	Isıtma	5 000
	5	Öteberi giderleri	9 000
		Bölüm toplamı	17 300

B. M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
12	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	500
1	Posta ve telgraf ücretleri	3 500
2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	
	Bölüm toplamı	4 000
15	Yolluklar	7 600
2	Geçici görev yolluğu	
17	4805 sayılı Kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları	1 000
18	Vakıf akarlar giderleri	6 000
2	Belediye vergi ve resimleri	800
4	Tapu harç ve giderleri	40 000
5	Başka her çeşit giderler	
	Bölüm toplamı	46 800
19	Arazi ve zeytinlikler genel giderleri	4 800
20	Onarma işleri	12 000
1	Vakıf akarlarla kira getirmiyen binalar onarma giderleri	
21	Gureba hastanesi giderleri	41 700
22	İmaratlar giderleri	10 000
24	Hayrat giderleri	38 000
1	Aydınlatma ve ısıtma	7 000
2	Döşeme ve demirbaş giderleri	
	Bölüm toplamı	45 000
27	Vakıflar ve işletmeleri işlemleriyle mevzuatının ıslahı ve gelirin artırılması için yapılacak hazırlık ve inceleme giderleri	1 500
29	Artırma, eksiltme ve ihale komisyonları ücret ve giderleri	1 500
33	Kurs giderleri	2 000
	GENEL TOPLAM	975 775